ימי החנוכה

יון - תרבות החיצוניות

הרב בועז שלום שליט"א
רב ביהכ"נ והמדרשה זיו"ד ארגון 'טעמו וראו'

בחנוכה אנו מדליקים את הנרות בחוץ. אין עוד מצוה שאנו מצווים לעשות אותה בפרהסיא ברחוב העיר.

מדוע? למה שלא נסתפק בהדלקה בפנים הבית?

יון גזרה - "כתבו לכם על קרן השור אין לכם חלק באלקי ישראל". ניתן להבין את הדרישה? מה הצורך 'לכתוב על קרן השור'? מדוע אין די בשינון מתמיד?

נפתח במעשה שהיה עם החפץ חיים. מסופר בספר "מאיר עיני ישראל" שהחפץ חיים פנה לאחד מתלמידיו ומקורביו שנסע לאמריקה, וביקש ממנו: "יש לי עבורך שליחות מצוה. לא מכבר סיימתי את כתיבת **'ספר המצוות הקצר'**, אבל לצערי אינני יכול להוציאו לאור כי אין לי לשלם בעבור הוצאות הדפוס. אודה לך מאד אם תמצא באמריקה נדיב שיסכים לתרום בעד הוצאות הדפוס המגיעות לאלף דולר".

נעתר האיש ברצון ובשמחה על ההזדמנות שנקרתה לידו לסייע לרבן של ישראל להוציא את ספרו לאור.

אך החפץ חיים הוסיף ואמר: "דע לך שאין הדבר פשוט כלל ועיקר. הואיל **וכונתי בהדפסת הספר בלתי לה' לבדו,** צריך שכל העוסקים בו תהא כונתם **לשם שמים בלבד**. על כן צריך שהתורם יתרום את תרומתו בחפץ לב ולהרים תרומה על מלא הסכום. מלבד זאת, רק מי **שלא ידרוש שאנציח את שמו בשער הספר** ראוי להשתתף בהוצאתו. אבל" - הוסיף החפץ חיים - "אם מצד עצמו הוא יחפוץ ששמו יתנוסס בספר ורק לאחר שתאמר לו את התנאי שהתניתי יחזור בו מדרישתו - כבר נפל פגם בתרומתו, ושוב אי אפשר להשתמש בה להוצאות הדפוס".

הפליג היהודי לאמריקה. הנסיעה ארכה כמה שבועות, וכשהגיע לחופי אמריקה נפל למשכב. רופא מקומי בדק את האיש והורה לו כי לצורך הבראתו עליו לשהות באזור חמים והמליץ לו על מדינת פלורידה שבדרום מזרח ארה"ב. נסע האיש לפלורידה. ביום חמישי אחר הצהרים ירד לרציף הנוסעים, מותש ממחלתו, אך סמוך ובטוח שהקב"ה יסייע בידו.

ואמנם, לא חלפו דקות ארוכות, והנה פסע לעברו אברך בעל פנים מאירות. השנים פתחו בשיחת נימוסיו, ממנה נודע לאורח כי מנהגו של אותו אברך להגיע מדי יום חמישי לרציף ולהזהיר את הנוסעים מפני אירוח במלונות ובבתי הארחה המציגים עצמם ככשרים, בעוד שהכשרות הנה רפורמית בלבד, ובנקל עלולים להכשל באכילת נבלות וטרפות.

"אם כן היכן אפשר להתארח?"

- האברך מיד הזמינו לביתו בשמחה. בביתו, שאל האורח - "אולי הנך מכיר אדם שמוכן לתרום להדפסת ספר חדש של החפץ חיים? הסכום הדרוש הוא אלף דולר!" מחמת טרדות הדרך וחליו של האיש פרחו מזכרונו התנאים שהציב החפץ חיים.

שמע המארח את הבקשה ולאחר שהרהר בדבר השיב לאורחו: "אני עצמי רוצה לתרום!" ומיד הוסיף: "אבל יש לי כמה תנאים: אני רוצה לתרום את מלא הסכום, אינני רוצה שותפים. ומלבד זאת, **אני רוצה שהדבר יעשה בעילום שם מוחלט.** אינני רוצה שמישהו יידע על תרומתי, ובודאי שאינני מענין ששמי יונצח בספר".

והאיש משתאה, מחריש לדעת עד כמה הצליח ה' דרכו... שב האיש לראדין, נתן ביד החפץ חיים את מלא הסכום להדפסת הספר, ובתוך זמן קצר יצא לאור "ספר המצוות הקצר".

כעבור כמה שנים נפטר החפץ חיים. אותו מקורב שהיה שליח מצוה להדפסת הספר עלה לארץ ישראל וזכה להקים בה את ביתו.

באחד הימים ישב האיש במרפסת ביתו והנה הוא רואה את אחד מדייניה של ירושלים, פוסע על המדרכה שליד הבית. עדיין צעיר לימים היה אותו אברך - אולם שמו כבר יצא לשם ולתהילה כעילוי גדול ותלמיד חכם מופלג.

כשראהו מן המרפסת סימן לו שיואיל לסור לביתו, בהגיעו, סיפר לו את קורות כל אותו מעשה שבו שימש שליח מצוה למציאת תורם להדפסת "ספר המצוות הקצר" של החפץ חיים.

בראותו את תהייתו של הדיין על הקשר בין הסיפור אליו, אמר לו: **"האינך יודע? אותו יהודי שארחני בביתו בנדיבות לב, ואשר זכה ש'ספר המצוות הקצר' של החפץ חיים יצא בזכותו - הוא חמיך- רבי ירחמיאל!** האם חמיך לא סיפר לך על כך?"

בהזדמנות הראשונה שאל הדיין את חמיו: "האם נכון המעשה? האם באמת אתם תרמתם את הוצאות הדפסת 'ספר המצוות הקצר' של ה'חפץ חיים'?

סערה ניכרה על פני חמיו: "מנין לך כל הפרטים הללו?"

"פגשתי בר' פלוני" - השיב החתן - "והוא העיד בפני שהוא השליח שהגיע מטעם ה"חפץ חיים" כדי לגייס את התרומה". כשמע רבי ירחמיאל את הדברים, **לא יכול עוד לעצר את סערת רגשותיו ופרץ בבכי מר.**

דומה היה רבי ירחמיאל באותם רגעים לאב אשר נודע לו כי שיכל את בנו, מחמד לבו, וכל נסיונות הנחמה עלו בתוהו.

כששבה אליו רוחו קמעה, פנה אל חתנו בקול שבור ואמר: "צדקות רבות נתתי בימי חיי, אבל מהו ערכן? הלא הכבוד הרב שקבלתי על כך נגס בזכיות שלי! **אם זכיתי בחיי לעשות איזשהו מעשה שהיה כלו לה', נקי לגמרי, הרי זו אותה תרומה שתרמתי להוצאת ספרו של החפץ חיים זכותו תגן עלינו. והנה, בבת אחת, נטלו ממני גם את הזכות הזאת, ולא אבכה?!**

לך אמור לו לשליח, כי אינני מסוגל למחול לו על כך!"

השליח נבהל מן הדברים והזדרז לשלוח בקשה למחילה בכל אופן, אך רק לאחר תקופה ארוכה שבה התאושש בקושי רבי ירחמיאל משברונו, הצליח למחול לו בלב שלם.

כך הוא מראהו של אדם זך ונקי מבפנים - אומר החתם סופר - בני חשמונאי הדליקו נרות "**בחצרות**

המשך בעמ' 2 >>

ניתן להאזין לכל שיעורי הרב בקו-פרטי [עלות שיחה רגילה]
073-2951306
או באתר 'טעמו וראו' או בקול הלשון בעמדות או באתר

כל זה בזכותכם!
הצצה קטנה בלוח הזמנים של המדרשה, ותוכל להבין שאתה שותף בין השאר ב:
- למעלה מ-250 שיעורי תורה בחודש!
- יותר מ-20 תלמידי חכמים מגידי שיעור בשבוע במגוון נושאים
- למעלה מ-700 משתתפים מידי שבוע בשיעורי התורה ובתפילות

שידור חי של שיעורי בית המדרש
באתר "קול הלשון"
ובאתר:
www.taamu.co.il
ובטל' קול הלשון:
03-6171111
קו ישיר לשיעורי
הרב בועז שלום שליט"א
073-2951306

חדש!
תפילת ערבית
כל יום
בשעות:
19:00 ו- 20:00

חדש ומומלץ!
שיעור גמרא בעיון
מדי יום בשעה:
20:00
כיבוד קל • אווירה נפלאה

דרוש
שלט לד
לבית אליהו
לזיכוי הרבים
053-3139355

לוח זמן חודש - "בית אליהו"
רח' דב גרונר 11 פרדס כץ

חדש! ניתן להקדיש יום לימוד
ובסוף היום ינתן מי שברך ע"י הרב שליט"א
למסירת שמות לישועה צלצל 053-3139355

	ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
8:00-9:15	**משנה ברורה** - הרב מרצבך - שיעור חדש!					לאחר שחרית בגץ שיעור במכתב אליהו הרב בועז שלום	**שחרית נץ** שיעור אור החיים
9:15-10:30	**הדף היומי** - הרב רבינוביץ'						7:00 שיעור בהלכה 7:30 שחרית
10:30-11:30	**הרב לסרי**	הלכה הרב עשור	**הרב לסרי**	מכתב מאליהו הרב בועז שלום	משנה (בבא בתרא) הרב בועז שלום	**ליל שבת** 20:30 הרב יוספי עין יעקב	11:45 תהלים לילדים
11:30-12:15	**כלי יקר** עם הרב בועז שלום	**יחזקאל** הרב בועז שלום	**חובות הלבבות** הרב בועז שלום	**הלכה-פרשה** הרב יעקב הכהן עדני	**פרשת השבוע הרב רוזנבלום**	**לימוד חברותא ימי ראשון ורביעי 20:00** עם ת"ח בכל מקצועות התורה. **מומלץ!!** התקשר עוד היום **ונקבע לך חברותא** בנימין כרמלי 053-3139355	12:30 מנחה גדולה 13:00 הרב אוחיון
12:20-13:20	**שבט מוסר, עין יעקב** - הרב שלמה אסולין						14:00 מוסר והלכה הרב דוד רחמינוב
13:20	**תפילת מנחה גדולה**						14:30 הלכה הרב סמאי
13:35-14:00	**פרקי אבות - הרב אסולין**						15:30 תפילת מנחה + סעודה שלישית ודברי תורה
14:00-15:00	**גמרא**, מסכת ביצה - הרב בשארי						**לאחר ערבית אבות ובנים**
	שיעורי ערב וזמני תפילות: **שחרית נץ** - ביהכ"נ פתוח מ-2:00 לפנות בוקר לקריאת תהלים **מנחה** - 20 דקות קודם השקיעה **ערבית** - 20 דקות לאחר השקיעה **בין מנחה לערבית הלכות** **משניות קדשים - הרב בועז שלום - אחרי ערבית** **שיעור** - מסכת ברכות - **הרב דרשן בימים א',ג',ד',ה' - 18:30** **ביום שני שיעור לנשים בשעה 20:30** **לתרומות בכרטיס אשראי טל': 053-3139355**						19:30 שיעור "שבט מוסר" עם סעודת מלווה מלכה הרב שבתאי

הראשון לציון רבי יצחק יוסף שליט"א

ראש הישיבה רבי גרשון אדלשטיין שליט"א

הרב שלמה בניזרי שליט"א

קהל הלומדים בבית המדרש בית אליהו

הערות והארות תתקבלנה בברכה במייל: beteliyahoo@gmail.com

הרב שלמה אסולין שליט"א
שיעור קבוע מידי יום בשעה 12:20

על הניסים ועל המלחמות

אנו מודים לה' בחנוכה "על הנסים ועל המלחמות" יש להבין, מדוע יש להודות על המלחמות? הרי בודאי עדיף שלא תהיה צרה ולא יצטרכו להילחם. ניתן אמנם לפרש שההודאה היא על הניצחון של המלחמה, אולם זה דחוק. מה גם שזה כבר כלול במה שאומרים "ועל התשועות".

ונראה, שעצם העובדה שאדם זוכה להילחם בטומאה, זה עצמו חסד גדול מה' יתברך. ואדרבה, אף אם ברור שלא ינצח, מכל מקום יש תועלת בעצם המלחמה, שמוכיח בכך שלא כולם מסכימים עם הרע, ויש אף מי שקידש כנגדו מלחמה.

הדבר הוא משמעותי מאד במלחמת היצר. הבדל משמעותי יש בין אדם שנענה בנקל לפיתויי היצר, לבין אדם שנלחם עם יצרו, אף אם לבסוף כשל וגבר עליו יצרו.

הסבר נוסף ניתן לבאר, שכאשר יצאו בני חשמונאי להילחם, הם היו רק קומץ של 13 אנשים כנגד כמה רבבות, ומדרך הטבע - אנשים לא רק שלא מנצחים בכאלה תנאים, הם אפילו לא מסוגלים לצאת ולהילחם במצב כזה, ולכן עצם הכח והרצון לצאת ולהלחם - היה נס בפני עצמו.

ומה שאומרים על "המלחמות" בלשון רבים, דבר זה מבואר ע"פ המובא במגילת אנטיוכוס (מגילה עתיקה המוזכרת גם בתוס' רי"ד בסוכה מד:), שהיו שלש מלחמות באותה תקופה:

א. כששלח אנטיוכוס את ניקנור שר צבאו ונהרג בערמה ע"י יוחנן בן מתתיהו, ואז נלחמו עם היוונים ונהרגו 707 אלף מהם, ויש גירסה שנהרגו 772 אלף.

ב. כששלח אנטיוכוס את בגרי"ס שר צבאו בפעם הראשונה ואז נלחמו עמהם חמשה בני מתתיהו בן יוחנן וארבעת אחיו והרגו בהם הרג רב.

ג. כששלח אנטיוכוס את בגרי"ס שר צבאו בפעם השניה עם המון רב מאוד, ובלווי פילים מלובשים בשריונים, ונלחמו בהם חמשת בני מתתיהו בן יוחנן ואף מתתיהו עצמו הצטרף אליהם, והרגו הרג רק בשונאיהם ונהרג גם בגריס שר הצבא.

הרי לנו שמלחמות רבות היו, ובכולן הצילנו ה', כן יעשה לנו נסים כפי שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה!

הרב אביחי דרשן שליט"א
שיעור קבוע גמרא בימים א' ג' ד' ה' בשעה 18:30

חנוכה - מסירות נפש לקיום היהדות

ימי החנוכה וסיפור מלחמות החשמונאים, בהם העזו קומץ יהודים לצאת וללחום בכל כוחם כנגד גזרות היוונים - מאירים שוב על התכונה העמוקה השוכנת בקרבו של העם היהודי - מסירות נפש.

מאז עקידת יצחק - בה מסרו אברהם ויצחק את נפשם לעשות רצון ה' - מוסרים יהודים את נפשם בכל דור ודור לעשות רצון קונם, על אף הנסיונות הרבים.

האדמו"ר מבלוז'וב זצ"ל הדליק נר חנוכה בצריף שבמחנה ההשמדה 'ברגן בלזן'. לאחר שסיים את הברכות וההדלקה, פנה אליו יהודי שפרק עול תורה ומצוות ושאלו - רבי, ידוע אתה כאיש חכם ופיקח, מבין אני את רצונך להדליק נר חנוכה, וכן את החיוב לברך את שתי הברכות הראשונות: "להדליק נר חנוכה" ו"שעשה ניסים", אך כיצד יכול אתה לברך בשעה גורלית זו את ברכת "שהחיינו", שעה שאלפי יהודים מתייסרים סבל רב, ואחרים מומתים במיתות משונות? היש אפשרות לברך במצב כזה "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה"?

הצדק איתך יהודי יקר! - השיבו הרבי - אכן גם בליבי עלתה אותה מחשבה בעת ברכת "שהחיינו". אבל בשעה שהתחלתי לברך על הנרות, הבחנתי שמאחורי עומד קהל גדול של אסירים יהודיים שעל פניהם נראה שהם מוכנים למסור את הנפש על יהדותם גם בתנאים הנוראים והאפלים הללו. על זה ברכתי שהחיינו. על כך שיהודים, גם בתנאים קשים שכאלה, מוכנים למסור את נפשם על יהדותם!

אך יש לדעת, כי מסירות נפש איננה רק במקרים קיצוניים. מסירות נפש קיימת גם במעשי היום יום, שעה שאנשים מפסיקים את מרוץ החיים והולכים לשמוע שיעורי תורה. מניחים חיי שעה ועוסקים בחיי עולם.

ולא צריך ללכת רחוק. גם כאן, במדרשת בית אליהו, ניתן לראות כדבר שבשגרה את עמלי היום, שלאחר עמל היום, מגיעים לכאן מידי יום ומוסרים נפשם על לימוד התורה. אשריכם ישראל!

>> המשך מעמ' 1

קדשך" ולא **בתוך** בית המקדש. המסר מכאן הוא עצום: **"עבודת ה' נעשית בחוץ - רק כשבפנים מלוכלך..."**

זה המסר בהדלקתינו בחוץ - לזכור **שהפָּנים היה פגום**, ולכן העבודה הייתה **בחוץ**. לזכור שמי שעבודת ה' שלו **חיצונית** - פנימיותו חסרה!

תרבות יון - חיצוניות

"יפת אלקים ליפת" - יפת - **יון** - מסמלים את **הנוי** [אותיות יון] החיצוני. הברק הויזואלי, חסר התוכן והפנימיות. מגדלי פאר ושכיות חמדה. אך הכל רהב חיצוני. [חיצון"י = **חִצֵּי-יָוָן**].

ולכן דרשו "כתבו לכם על קרן השור וכו'" - סוג של **'פרסום'**. שלט חוצות. חיצוניות.

עולם ה"מדיה" - הוא תרבות יון. כל דבר נבדק כיצד הוא "מצטלם" או "עובר מסך".

הדברים נוגעים במיוחד לדורנו. מרן הגרא"א דסלר [ממ"א ח"ג 116] **ביטא זאת בדבריו הנוקבים:**

"דורנו הוא בודאי דוד עקבתא דמשיחא, אשר עליו אמרו רז"ל (משנה אחרונה בסוטה): "והאמת תהא נעדרת". דורנו הוא **דור חיצוני,** הדבק **בחיצוניות** בלי תוכן פנימי! דור שכל טובותיו – שלא לשמה!

דור **שכל עולמו - תיאטרון, וכל מעשיו - משחקים!** דור **שכל מחשבותיו - דמיון,** והשגת המציאות האמיתית - נעדרת ממנו.

בדור אשר כזה, כל העולם כולו – 'בית חולי־נפש' אשר בדמיונות ידבקו ויחשובו". ע"כ.

חנוכת ביהמ"ד חכמי לובלין

מסופר שבעת חנוכת בית המדרש המפואר של ישיבת חכמי לובלין נשא דברים רבו של הג"ר מאיר שפירא מלובלין זצ"ל, האדמו"ר רבי ישראל מצ'ורטקוב זצ"ל. ובין הדברים אמר כך: **איינו מקנא בזכות של הנדיב שזכה להקים את ישיבת חכמי לובלין,** שכן זכות זו יכולה להיות מעורבת בכוונות של כבוד וכדו'. אני מקנא בזכות עלומה שאיננו יודעים מהי, **שמשום אותה הזכות גלגלו מן השמים שהנדיב יהיה זה שיזכה להקים את ישיבת חכמי לובלין!בימי חנוכה אלו נזכור!** הפך הקטן החתום בחותמו של כהן גדול נמצא דוקא בהיכל "**בהצנע**"! [רש"י שבת כא:]. זהו פך השמן הטהור, **פנימיות זכה וצנועה.** חפה מרהב וחיצוניות נבובה.

יזכנו ה' להאיר כך לנפשותינו **ולזכך פנימיותינו** - ובכך נדע כי ניצחנו את תרבות יון!

שביבי הלכה ומנהג - על פי "חנוכה בציון" להרב הגאון בן ציון מוצפי שליט"א

הנהגות ומנהגי חנוכה

א. ימי החנוכה נקבעו לימי הודאה והלל. ונהגו להרבות בימים אלו בסעודות, והן נקראות "סעודות הרשות". ויש שכתבו שיש בהם קצת מצוה. וכן נהגו לאכול מאכלי חלב.

יש שנהגו להכין מיני בצק מטוגן בשמן וקוראין אותו ספינג', והם הנקראים "סופגנים" בלשון הקודש, ומפזרים עליו סוכר או דבש (בשם רבנו מימון אבי הרמב"ם). בשעתו היתה אשה חסידה זקנה, שנהגה להגיע מידי שנה בימי החנוכה לישיבת 'פורת יוסף' בירושלים, ולחלק בידיה הצנומות לכל התלמידים והרבנים ממעשי ידיה, זאת למרות היותה קשישה וחלשה וכפופה מרוב ימים, תהא מנוחתה בגן עדן. וכל רבני ובני הישיבה היו מברכים אותה בנפש צעירי הצאן ותינוקות של בית רבן את המנהג המגונה של אסיפת כספים כמנהג הקבצנים. והן בכדי שלא להרגילם לגשת לכל אדם שאינם מכירים, מה שגורם למכשולים.

ג. מנהג קדום אצל קהילות הספרדים להדליק הנרות בכוסות זכוכית, ונותנים מים בתחתית הכוס ועליו יוצקים שמן, כי יש במים רמז: מ' רומזת למצות השבת בה אסורות ארבעים מלאכות חסר אחת. י' רומזת לאות ברית מילה, וס' סתומה רומזת ללבנה כשהיא במילואה.

ד. טוב לנהוג כדברי הרמב"ם שלא לאחר את ההדלקה יותר מחצי שעה מהשקיעה, וכן נהג מור אבי ז"ל, וכל חכמי ישיבת 'פורת יוסף'.

ה. ט"ו מדרגות זו למטה מזו במיני מנורת החנוכה למקובל רבנו אברהם אזולאי ז"ל: א, הבה. ב', כסף. ג', נחושת קלל הדומה לזהב. ד', נחושת אדומה. ה', ברזל. ו', בדיל. ז', עופרת. ח, כלי אבנים. ט', כלי זכוכית. י', כלי עצים. י"א, כלי חרס מצופה עופרת. י"ב, כלי חרס חדש שאינו מצופה. י"ג, קליפות רימון. י"ד, קליפות אגוז קוקוס. ט"ו, קליפות עץ אלון.

ו. מגודל מעלת הנרות לזכות לבנים תלמידי חכמים. על כן, בשעה שנרות החנוכה דולקים, יבקש אדם על בניו שיהיו כולם צדיקים וחכמים, וכן יקבץ ילדיו ובני ביתו שיהיו עימו בשעת הדלקת הנרות, בכדי להאיר את נשמתם. ומשום כך נהגו רבים מנהג טוב לתת לאחד מבני הבית הקטנים להדליק את נר השמש, כדי לשתפו במצוה יקרה זו.

ז. מנהג טוב להתעכב לפחות חצי שעה ליד הנרות ולהתבונן בהם. ויעסוק בענייני הניסים ופרטיהם, הנהגה המועילה לנשמה וכן לבני הבית.

ויהי רצון, שבזכות הדלקת נרות החנוכה, נזכה לגאולה השלמה ולבניין בית המקדש וחנוכת המנורה הטהורה, במהרה בימינו אמן.

הרב מדרכי לוז שליט"א
מרצה בהידברות ומבאי בית אליהו

מהדרין מן המהדרין

בחנוכה ישנם 3 דרגות של הידור: 1. נר אחד עבור כל בני הבית. 2. נר אחד עבור **כל אחד** מבני הבית. 3. מוסיף והולך. לעומת זאת בפורים אין שום דרגות הידור כגון: לקרוא שלוש או ארבע פעמים ביום את המגילה, או לשלוח מנות לכמה שיותר אנשים, מדוע?

נבאר את הענין על פי מעשה: קבוצת אנשים התארגנו לצאת בשיירה דרך המדבר. כשנודע לראש השיירה על המצאותם של שודדים האורבים בדרכים, שכר שומרים מיומנים שיגנו על השיירה, והודיע לקבוצה שעליהם לשאת בהוצאות השמירה. חלקם הסכימו ובתנאי שכולם ישלמו סכום זהה. האחרים טענו שהם מוכנים לשלם אך כל אחד באופן יחסי בהתאם לסכום הכספי ולשווי הרכוש שנשא עמו. הלכו לרב שיפסוק כיצד לחלוק את העלויות. ביקש הרב מראש הקבוצה שיבדוק באיזה שודדים מדובר. אם כוונתם רק לשדוד ממון אז יש לחלק באופן יחסי את עלויות השמירה בהתאם לשווי הכספי של כל אחד ואחד, אך אם מדובר ברוצחים אז יש לחלק באופן שווה את עלויות השמירה, כי אין הבדלי תעריפים בין דמו של אחד לדם חברו.

לפי זה נבין את ההבדל בין חנוכה לפורים: בפורים המן רצה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים ביום אחד במידה שווה, לכן במצוות של פורים אין דרגות הידור וישנה אחידות.

אולם בחנוכה שהיוונים רצו לפגוע ברוחניות של עם ישראל ובשמירת המצוות של היהודים, אזי אצל כל אחד המצב הרוחני שונה משל חברו, וככל שאמונתו איתנה יותר כך יכולתו לשרוד את הגזרות גדולה יותר, ולכן בנר חנוכה ישנם כמה דרגות הידור והשאיפה היא להיות ברמה הרוחנית הגבוהה ביותר!

הרב מיכאל לסרי שליט"א
שיעור בוקר יומי 10:30 ראשון ושלישי

חנוכה שמח לכלם. ידוע שהיוונים היו מהאומות החכמות ביותר בהיסטוריה.

הם אמרו, טיפש היה נבוכדנצר שרצה להרוג את כל היהודים, אי אפשר להרוג את כל יהודים. טיפש היה פרעה שרצה לאבד ולהרוג את כל היהודים. טיפש היה המן שרצה להרוג את כל היהודים. כל מי שמתבונן בהיסטוריה רואה שאי אפשר להכחיד את העם היהודי.

היוונים החכמים הסיקו שבשביל להשמיד את עם ישראל חייבים להחליף את השיטה. לא לאבד אותם, אלא לעקור מהם את היהדות ולכרות את הענף עליו הם יושבים. מאחר והקיום שלהם זה בזכות לימוד התורה וקיום המצוות, אנחנו נעקור להם את השורש הזה - נשכיחם תורתך ונעבירם מחוקי רצונך, ננתק אותם מן את היהדות וממילא הם כָּלים. זוהי השיטה העוצמתית ביותר והיא היחידה שבאמת עובדת, ולכן הם מצליחים עד היום הזה.

"יוון" זה: "י" - האות הקצרה ביותר. אח"כ היא גדלה ונהית - "ו". ואח"כ לאט לאט היא גדלה ונהיית - "ן", שהיא האות הארוכה ביותר.

אמרו היוונים, בואו נלך לאט לאט. תחילה אמרו להם, תמשיכו לעסוק בתורה ובמצוות, ואין בעיה, אפילו במנהגים כמו אכילת חמץ בשבת. רק אל תגידו שזה לכבוד בורא עולם, תעשו את זה 'כי זה עושה לכם טוב'. אני מניח תפילין - כי זה עושה הרגשה טובה, לא קשור ללמעלה, לאלוקים. הכל חומרי ומגושם. וכך אט אט עד שיעקרו מהם לחלוטין כל סממן של יהדות.

ואז - 'טבעתי בין מצולה' [תהילים סט-ג], הם מטביעים אותך עמוק לתוך תרבות יון: כדורגל, כדורסל וכל מיני הספורט וכיוצ"ב. הם באו עם שיטה יעילה, והם הצליחו להחדיר אותה פנימה לעם ישראל.

אנחנו אומרים "מאויבי תחכמני". הבה ונלמד מהיונים איך לעבוד מול היצר הרע, איך להתקדם בעבודת ה'. השיטה היא לאט לאט, לכבוש מ י' ל- ו' ומ - ו' ל- ן'. זוהי השיטה, ורק בצורה הזאת זה עובד.

אי אפשר לחזור בתשובה ולהחליט לקיים מיד את כל המצוות על כל חומרותיהן ודקדוקיהן. זו עצת היצר, ומתכון בטוח לנפילה. אי אפשר בתחילת הדרך כבר לקבל על עצמו חומרות שונות, בה בשעה שחסר לו מושגים בסיסיים.

היה אחד שאמר 'אני לא הולך לבית הכנסת!' - בגלל שבית הכנסת פתוח בשבת ואני קיבלתי על עצמי לא להיכנס למקומות שפתוחים בשבת...

הכניסה ליהדות צריכה להיות לאט לאט, עם "נון" כפופה לכיוון הקב"ה, שנהיית ליונה - ועם ה' המרמזת להשי"ת, שכנסת ישראל ליונה נמשלה, ולא יון חלילה. השם יזכנו לעבוד אותו ולהתקדם בעבודתו לאט אבל בטוח.

יש לי מושג בפרשה

סופגניה

סופגניה היא מאכל בצק מטוגן בשמן, ומהווה את אחד המאכלים המסורתיים והסמליים של חנוכה

המילה סֻפְגָן מופיעה בכמה מקומות במשנה וגזורה מהמילה ספוג [- צמר הים. פיה"מ להרמב"ם כלים ה-א]. **"הַסֻּפְגָּנִין, וְהַדִּבְשִׁנִּין, וְהָאִסְקְרִיטִין, וְחַלַּת הַמִּשְׁרֵת, וְהַמַּדְמֶעָ, פְּטוּרִין מִן הַחַלָּה; עָשָׂה שֶׁתַּחְלָתָהּ סֻפְגָּנִין וְסוֹפָהּ סֻפְגָּנִין, פְּטוּרָה מִן הַחַלָּה; תְּחִלָּתָהּ עָשָׂה וְסוֹפָהּ סֻפְגָּנִין, תְּחִלָּתָהּ סֻפְגָּנִין וְסוֹפָהּ עָשָׂה, חַיֶּבֶת בַּחַלָּה"** (חלה - פ"א, מ"ה). ופירש הרע"ב "הסופגנים - לחם שבלילתו רכה ועשוי כספוג. פירוש אחר: רקיקים דקים. תרגום ורקיקי מצות, ואספוגין".

מקור נוסף אנו מוצאים במשנה במס' כלים [פ"ה מ"א ומ"ח] גבי תנור שייחשב ל'כלי' לענין קבלת טומאה, משיסקינו כדי לאפות סופגנים. ופירש הרע"ב פת שעשוייה כספוג ובהסיק מועט סגי לה.

מנהג זה נמצא לראשונה בתרגום לפי' רבנו מימון הדיין אביו של הרמב"ם ע"י הרב יעקב משה טולידנו הרב הראשי לת"א יפו בספרו 'שריד ופליט' (אוסף לדברי תורה למדעי היהדות ומנהגי ארץ ישראל) 'אין להקל בשום מנהג ואפילו מנהג קל, ויתחייב כל נכון לו לעשות משתה ושמחה ומאכל, לפרסם הנס שעשה השם עמנו באותם ימים. ופשט המנהג לעשות סופגנין והוא מנהג הקדמונים משום שהם קלויים בשמן, זכר לברכתו' [לנס פך השמן].

ההסבר המקובל לאכילת מאכלים מטוגנים בשמן הוא משום זכר לנס פך השמן.

הסבר נוסף נודע משמיה דהגרש"ז אויערבאך זצ"ל, היות ונפסק להלכה שמעשה קדירה (פי' מיני מזונות שאינם נאפים בתנור אלא מתבשלים בקדירה) שברכתו הראשונה 'מזונות' לעולם ברכתו האחרונה 'על המחיה' על אף שקבע עליה סעודתו, ורק בברכת 'על המחיה' טבעו חכמים תפילה 'על מזבחך ועל היכלך' אותם טמאו היוונים, ובאכילת סופגנין אנו בהכרח נזכיר זאת בברכה האחרונה, לכן הנהיגו לאכול סופגנין.